

Razprava o predlogu, ki je že postal sklep

V petek 29. maja je član Izvršnega sveta SML obvestil člane koordinacijskega odbora svetov potrošnikov pri predsedstvu MK SZDL, da bodo v nekaj dneh prišli v obravnavo predlogi za spremembo cen toplotne energije in plina iz omrežja, prevoznih storitev v mestnem in primestnem prometu, vod in odvedene vode (kanalizacije) ter odvoza smeti in odpadkov. Ker bodo predlogi obravnavali sorazmeroma visoka povijanja cen, je priporočil, da naj se pazljivo proučijo v svetih potrošnikov.

Predlogi za napovedane spremembe cen je dobil svet za vprašanje preskrbe pri predsedstvu OK SZDL v četrtek 12. junija, hkrati pa je bilo priloženo tudi obvestilo da bo o predlaganih spremembah razpravljala koordinacijski odbor svetov potrošnikov pri predsedstvu MK SZDL na skupni seji z odborom za cene, v četrtek 18. junija.

V taki časovni stiski, ko sta za korektno obravnavo predlogov, ki so obsegali 70 tipkanih strani, bila na voljo v bistvu dva dneva, so se 17. junija sestali člani Sveta za vprašanje preskrbe pri OK SZDL. Časovna stiska (komu koristila) je onemogočila širšo razpravo o predlogih za spremembo cen, pismeni predlogi pa zaradi visokih stroškov (33.600 dinarjev) niso bili dostavljani krajevnim skupnostim. Zato so bili člani sveta na seji obveščeni samo o predlaganih spremembah cen, ki niso imele priložene strokovne ocene mestnega urada za cene, niti Komunalne skupnosti ljubljanskih občin.

Člani sveta so soglasno menili, da v takih pogojih ne morejo dati soglasja. Svetom potrošnikov v krajevnih skupnostih je nujno zagotoviti čas, da to naloge lahko dobro, in predvsem pošteno opravijo.

Dan kasneje je skupna seja odbora za cene in koordinacijskega odbora svetov potrošnikov pri predsedstvu MK SZDL ugotovila, da je nepotrebna, ker je že dan prej to je 17. junija Izvršni svet SM Ljubljane, dal pristanek k predlogom za spremembo cen pri čemer je skoraj nepomembno spremenil samo ceno mesečnih vozovnic za upokojece in dijake. Dolej je bilo vedno tako, da je imel Izvršni svet mesta tudi stališče do predlaganih sprememb cen, od obeh navedenih organov.

Udeleženci seje so dobili neposredno na seji tudi pisno stališče Komunalne skupnosti ljubljanskih občin, ki bi moralo biti dostavljeno že skupaj z predlogi za spremembo cen, strokovnega mnenja mestnega urada za cene pa ni bilo.

Za to je omenjena seja minila v triurnem razpravljanju predstavnikov organizacij, ki so vložile predloge za spremembo cen in imele že v žepu potrebno soglasje.

Občani zelo negodujejo nad komunalnimi storitvami in zato bi bila zelo koristna široka razprava o izboljšanju dela organizacij, ki imajo na skrbi komunalne storitve. Dobro zastavljena akcija ni uspela. Še več: dokazala je, sodelovanje svetov potrošnikov ni zaželeno pri tako akutni problematiki, kot je politika cen. Če se bo tak odnos odgovornih do svetov potrošnikov nadaljeval – čeprav bi bilo obojestransko koristno, da bi bil enakopravni partner – ni pričakovati boljšega in učinkovitejšega dela teh svetov. Še tistih bore malo delovnih aktivistov SZDL, ki sedaj delajo v teh organizacijah, bo prenehalo delati. Upravičeno. Primer, ki je opisan je zgovoren dokaz, da so besede eno, dejanja pa drugo.

In s čem naj se ukvarjajo sveti potrošnikov? Z založenostjo lokalne trgovine, nestrokovnim delom obrtnika – o preskrbi s kruhom, mlekom, pa tudi s cenami osnovnih dobrin, pa naj aktivnosti prepustijo drugim, ki so močnejši in vplivnejši.

Upajmo, da bo SZDL, tudi v Ljubljani, zmogla preprečiti tako stanje. Posamezniki se ne morejo več boriti za večji ugled in enakopravno upoštevanje svetov potrošnikov.

M. Č.

ZBOR KRAJANOV OB RAZGRNITVI PUP V KS AJDOVŠČINA

Nejasna vizija našega mesta

Potem ko so uvodničarji razložili prostorske ureditvene pogoje in predlog ureditve prometa na področju občine in KS Ajdovščina, se je razvila živahna razprava. Poudarjeno je bilo, da občani v krajevni samoupravi skorajda ne sodelujejo več, ker njihovi predlogi niso upoštevani.

Obremenitev s slabim zrakom, hrupom in popolno prometno zmedo, posebej še mirujočim prometom, je ustvarila nemogoče razmere v občini in posebej v krajevnih skupnostih, kjer je že po dvakrat in več delovnih mest kot prebivalcev.

Vse dosedanje prometne študije bi kazalo ponovno pregledati in se s sedanjim poznavanjem stvari ponovno opredeliti npr. do parkirnih hiš in njihovih lokacij. Vsekakor bi bila potrebna za občino Center študija strukturalnih obremenitev prostora v naši občini, sicer je težko strokovno obvladovati prostor.

V razpravi o uporabi in širjenju stanovanjskega prostora, je bilo

rečeno, da bi bilo potrebno pisarne, ki so zasedle stanovanjski prostor, spet spremeniti v stanovanja. Občina Center postaja vse bolj mrtva in kolikor manj bo imela stanovalcev, toliko manj bo življenja v centru.

Prisotni so menili, da uvodničarji niso dali takega uvoda, da bi iz njega videli vizijo razvoja mesta, kot celote in vloge občine v njem. Z našimi pogledi na mesto smo nasploh postali zelo majhni in s takšno usmeritvijo ni mogoče graditi velikega, sodobnega in privlačnega mesta.

Bili so podani naslednji konkretni predlogi:

– v občini Center ni mogoče graditi stanovanj, ki nimajo garaž

in tudi ne odpreti novega delovnega mesta, ki nima zagotovljene garažnega prostora.

– kazalo bi bolj opredeliti vlogo Centra v mestu Ljubljani; doslej so se stvari odvijale docela stihajsko, poleg tega pa vsaka občina ustvarja svoj center. Tako ima Ljubljana, kljub temu, da je prostorsko razmeroma skromna, kar pet centrov, ki med seboj funkcionalno sploh niso povezani.

– potrebna bi bila večja disperzija javnih služb in bi morali iz Centra odpravljati vse tiste dejavnosti, ki so močan generator prometa.

– iz gradiva je razvidno, da bo občina Center do leta 2000 izgubila že 2000 stanovanj in da je predvideno še nadaljnje spreminjanje strukture Centra v korist poslovnih prostorov in administracije. To pa bo zanesljivo še bolj zadušilo življenje v Centru in še bolj otežilo sodelovanje krajanov v javnem delu.

LJANA CENTER – DOBILI SO NAGRADO OBČINE LJUBLJANA CENTER – DOBILI SO NAGRADO

nica komaj toliko plače, kolikor je stal učbenik za pediatrijo, iz česar se je specializirala.

»Hlepele smo po znanju, po novostih in ko so me za kratek čas poslali v zahodno Evropo, da bi videla, kako tam ravna s socialno ogroženimi otroci in kako je v varstvu otrok nasploh, sem prišla nazaj nabita z idejami.«

– Pa ste jih potem spravili v življenje?

»Nekatera nova spoznanja so povzročila naravnost usoden zasuk v stroki.«

Nova spoznanja so velela, da zdravje ni le odsotnost bolezni, ampak tudi prisotnost socialnega in čustvenega blagostanja. To je vplivalo na miselnost, da so spredeli, kako veliki dečki domovi ustvarjajo čustvene invalide med otroci, da otroci poleg postelje in hrane potrebujejo tudi nežno roko, ki jih bo včasih pobožala in stisnila k sebi.

»Začeli smo ukinjati dečje domove in razširjati mrežo rejniških družin oziroma dajati otroke v posvojitev. Tedaj ni bilo kontracepcije, splavi so bili le izjemoma dovoljeni pa so se matere tudi odpo-

dale otrokom. In takšnim smo potem našli drugi dom.«

– Hkrati ste se ukvarjali tudi z zdravstvenim varstvom oziroma z zdravljem otrok?

»Delala sem vse mogoče in praktično nisem poznala počitka. Žase nisem imela časa, vsa sem se predala tej hiši in njenim prebivalcem. Nismo poznali ne praznikov, ne nedelj, ne dopustov. Ukvarjala sem se tudi z izobraževanjem mater, hodili smo pregledovat rejence v druge kraje po Sloveniji, tule sem dežurala. Oh, kaj bi še naštevala, je malce vzdihnila, češ, prav tej današnji Mestni bolnišnici sem v bistvu darovala svoje življenje. In še res je. Nekoč je sešla, da je v bolnišnici dežurala 500 dni skupaj, se pravi 24 ur na dan, ne da bi ji kdaj to plačali, saj včasih ljudje, zlasti njenega kova sploh niso spraševali po plačilu. Predali so se delu kot vrtincu, iz katerega niso mogli izplavati.

– Delali ste v pionirskih časih, ko je bilo treba vse službe postavljati na noge. Danes smo resnično lahko ponosni sploh na to, kaj je ta družba naredila za naše otroke. Rekli ste, da se radi ozrete na pre-

hojeno pot, ker nameravate v kratkem v pokoj. Kaj pa bi zamerili današnjim časom?

»Otroci imajo danes vsega na pretek, tudi ljubezni, kar mislim, da so naši starši nasploh dobri. Celo ekonomska kriza je rahlo prizadela otroke, nekatere pač pri prehrani, a boljjo me druge reči. Onesnaženost, to je težko breme, ki ga zapuščamo naslednjim rodovom. Krivice delamo bodočim generacijam, ker ni prave osveščenosti.«

Potem sva spregovorili še o nataliteti, ki je prenikla in se kot narod staramo. Vendar je dejala, da ne zameri staršem, ker ne rojeva več otrok. Takšni so pač časi: vse prej kot rožnati tako z ekonomskega kot ekološkega vidika.

»En sam človek tu ničesar ne more, je nemočno dvignila roke, lahko pa veliko naredi v posamezni ustanovi.«

Ponosna je, kar so naredili za Mestno bolnišnico, kjer otroku danes resnično lahko nudijo vse naj-sodobnejše, da bi ozdravel in da bi se dobro počutil.

»Imamo tudi vrtec, tako da se otrok počuti kot v vrtcu, le da mo-

KRAJEVNI PRAZNIK STARE LJUBLJANE

Ni prostora za malodušje

S slavnostno sejo skupščine krajevnih skupnosti v petek, 19. junija v mestni hiši so Staroljubljančani počastili svoj krajevni praznik pa tudi deseto obletnico podpisa listine o pobratenju s krajevno skupnostjo Mlinše-Kolovrat. Delegacija je položila venec k spomeniku pred Škofijo.

Predsednica skupščine Meta Verbič je ob tej priložnosti dejala, da s krajevnim praznikom vsako leto obudimo spomin na dogodek v letu 1943, ko so v okupirani, z žico obdani Ljubljani žene množično demonstrirale proti okupatorjevemu in belogardističnemu terorju. Tudi na ta način so s svojim pogumom dokazale, da je Ljubljana mesto svobodoljubnih ljudi, ki so pripravljeni žrtvovati vse, tudi svoja življenja, za eno najdražjih vrednot vsega človeštva – svobodo.

Tudi v zaostrenih gospodarskih in družbenih razmerah med nami ne smeta zavladati malodušje in nemoč. Ljubljana je tudi zaradi pogumnih žena v letu 1943 postala mesto – heroj, to je še danes.

Na slavnostni seji so za svoje delo na različnih področjih življenja in dela v krajevni skupnosti prejeli priznanja: Slavka Fister, Boris Rozman, Anica Kapele, Mirjana Brkič, Nada Ivanc, Brane Filovski, Marija Kogovšek, Pavle Lubskej, Ignac Križaj, Pavel Groznik, Josip Olup, Alojz Šivic, Štefan Car, Tomo Železnik in Katarina

Rutar. Za dolgotrajno sodelovanje s krajevno skupnostjo Stara Ljubljana so pisna priznanja prejeli tudi Barbara Rebolj, Matjaž Pokorn, Zora Kovač, ženski pevski zbor iz Krajevnih skupnosti Mlinše-Kolovrat, Osnovna šola Adlešiči in krajevni odbor ZRB NOV Prilisce – Vukova gorica v sosednji Hrvaški.

Skupščina krajevnih skupnosti Stara Ljubljana se je odločila, da ob 10. obletnici pobratenja s krajevno skupnostjo Mlinše-Kolovrat podeli skupščini in svetu KS, krajevni konferenci SZDL, štabu civilne zaščite, Komiteju za SLO in DS, krajevni odboru ZRB NOV in športnemu društvu krajevnih skupnosti Mlinše-Kolovrat posebno častna priznanja za vse, kar so storili, da so se v teh desetih letih spletli med prebivalci obeh krajevnih skupnosti tesne delovne, prijateljske in človeške vezi.

Tako kot vsako leto, so ob letošnjem krajevnem prazniku izročili bronasta priznanja OF. Prejeli so jih: Tatjana Jakac, Pavle Šivic, Franci Kolenec, Jenaz Erčulj in Štefka Verhek.

SINDIKAT O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Preveč besed na račun vsebine

Na seji predsedstva in sveta občinskega sindikalnega sveta pred nekaj dnevi je bila poglobljena točka dnevnega reda ugotovitve iz javne razprave o spremembah in dopolnitvah zakona o združenem delu.

Sindikat je v skladu s svojim programom pripravil razprave v 15 delovnih organizacijah, ki so bile zelo dobro pripravljene, ne le organizacijsko ampak tudi tematsko. Razprave so pokazale precej višjo stopnjo politične kulture delavcev, ki se povsem zavedajo, da gre za vprašanje njihove sedanjosti in prihodnosti. Zato je bilo tudi slišati veliko praktičnih in sprejemljivih kritik na račun pripravljenega gradiva.

Delavci so ugotovili, da ne gre za tako nujne spremembe, da bi bilo treba spremembe in dopolnitve zakona o združenem delu sprejeti pred spremembami in dopolnitvami zvezne ter republiških in pokrajinskih ustav. Na ta način bi se izognili vnovičnemu usklajevanju zakona o združenem delu z zvezno ustavo, ki je po hierarhiji pravnih predpisov višji predpis.

Predlagane spremembe ne zmanjšujejo obsega »delavske ustave«, torej se normativizem bohota, namesto da bi se krčil v korist praktičnosti in uporabnosti na daljši čas. Kot, da ne bi skoraj dve leti obravnavali kritične analize delovanja našega političnega sistema, ki je jasno dokazala, da mora biti ta zakon na ravni splošnosti in abstraktnosti, kar bi mu zlasti podaljšalo življenjsko dobo, sistemu pa omogočilo prepotrebno prožnost in prilagodljivost.

Razprava je spravila na površje zahtevo, da se pri dograjevanju sistema poudarja vloga delavca kot nosilca družbenega kapitala in politične oblasti, da se delovne organizacije uveljavijo kot poslovni in tržni subjekt in da se sedanje državno (etatistično) urejanje ekonomske politike spravi v ustavne okvire.

Ne gre za načelne pripombe, ampak za temeljne o katerih bi kazalo dobro premisliti in pri tem uporabiti praktične nauke iz prakse, ki je takšne rešitve negirala.

J. P.

ra tu še prespati zraven. Na ta način se lahko tudi igra, če se mu zahoče in mu na primer ni treba gledati, ko drugi dobiva injekcije in prejema drugo terapijo, je naštevala dr. Dragica Vendarin, izredno živahna, prijazna, zgovorna ženska, s katero bi človek moral ostati ves dan, da bi bolj spoznal njeno delo, njo samo. O sebi pravzaprav sploh ni kaj dosti govorila. Povedala je edino to, da rada vrtari, hodi v hribe in to je bilo vse.

Njeno življenje je 33 let v bolnišnici. To je tudi njeno ogledalo, na katerega smo lahko vsi ponosni. Delala je v vseh mogočih odborih, komisijah in drugih družbeno-političnih organih ter se povsod borila za boljše življenje in zdravje otrok. Vedno je nastopala kot advokat otrok. Družba jo je že nagradila z različnimi priznanji, a največje priznanje zanjo so zdravi, srečni otroci.

ALBINA PODBEVŠEK

Slavko Korbar: O, ko bi manj sestankovali

Ko je bil Slavko Korbar mladenič je hotel postati inženir gozdarstva, a je usoda hotela drugače. Namesto v gozdove ga je po diplomi na gozdarski fakulteti poslala v politiko, kjer se uspešno vrti že vrsto let, največ prav v naši občini. Zdaj je predsednik poslovnega odbora stanovanjske in kreditne banke, zraven pa opravlja še druge funkcije, med drugim je član predsedstva občinskega komiteja ZKS.

»Lepo je, da se je občina spomnila name, je pripomnil na priznanje, češ, včasih se zgodi, da

imajo koga že za inventar in ga kar pozabijo.

– Desetletja spremljate razvoj

DOGOVORI / 5

Vsak mora odgovarjati za svoje delo

V Krajevni skupnosti Stara Ljubljana je bil sredi maja delovni pogovor, na katerem so sodelovala vodstva družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in delegacij krajevnih skupnosti. Pogovora se je udeležil tudi predsednik MK ZKS Iztok Winkler.

Po uvodni obrazložitvi in živahni razpravi, v kateri so opozorili na zgošče probleme te krajevnih skupnosti, so med drugim ugotovili, da so bile v preteklosti močno blokirane pobude krajevnih skupnosti in konstruktivni predlogi iz vseh okoliš na tem območju. To pa ni značilno samo za krajevno skupnost Stara Ljubljana ampak za vse mesto, kar je med drugim tudi vzrok za prepričljivo odklonilno stališče Ljubljancev na preteklem referendumu za IV. samoprispevek.

Vrsta institucij, organov in organizacij je potiskala problematiko in okolja ob stran, zadeve je razreševalo mimo želja in potreb krajanov in jih pustilo več let nerazrešene. Čeprav se vsi zavedajo, da je središče premalo, je utemeljena zahteva, da to oviro kar najhitreje odpravijo v okviru možnosti. Podobno velja za prenovu, kjer skrbno zbirajo sredstva iz žepov krajanov, zadeve pa potekajo neučinkovito, izjemno počasi in neorganizirano. V oceni neuspelega referenduma je med drugim tudi zapisano, da bo rezultat razreševanja teh problemov osnovno merilo za ocen sedanega mandata.

obdobja. Iztok Winkler je ob tem poudaril, da se bomo morali navaditi na to, da bo moral v prihodnje prevladati kot kriterij za pozitivno oceno dela odgovornih posameznikov in skupnosti v določenem mandatu učinek njihovega dela; odgovoriti bo potrebno na vprašanje, kakor in kdo je uresničil zahtevane planske in druge naloge, ki se ponavljajo iz leta v leto.

Vsekakor pa se bo nujno potrebno lotiti sprememb nekaterih predpisov, odlokov, aktov in načrtov, če so v navzkrižju s širšimi interesi družbe in krajevnih skupnosti ali pa so celo zamisel starih in preživelih mnenj in prakse občinskih in mestnih upravnih organov in institucij. Zahtevati bomo morali osebno odgovornost po posameznih področjih, ker ljudje splošnim obljubam že dolgo ne verjamejo več. Na prvem mestu mora biti strokovna odgovornost in tudi zaupanje vanjo ob čistih razmerjih in odnosih pri usklajevanju laičnih in strokovnih pobud ter interesov občanov.

Na pogovoru so opozorili na tri najtežje probleme Stare Ljubljane. Gre za prenovu, ureditev grajskega pobočja

in promet. Vsi drugi problemi kot so trgovina, preskrba, poslovni prostori, turizem in drugo so povezani s temi tremi vprašanji. Ob tem je Iztok Winkler predlagal, da se za vprašanje prenov v Ljubljani čimprej oblikuje enovito delovno telo, ki naj bi skrbelo za zaščito zgodovinskih spomenikov. Očitno je, da za Stara Ljubljana in za njeno oživitve ni doslej skrbel nihče – ali pa je bilo »skrbnikov« preveč – preveč je bilo tudi različnih interesov. Zato je usmeritev z enega mesta povsem upravičena.

Ob razgrnitvi prostorskih in planskih dokumentov naj bi organizirali sekcijo, med tem ko naj bi septembra in oktobra tekla beseda o vprašanih prenovah. Med osrednjimi nalogami so omenili prenovu gradu in ureditev grajskega hriba. Svet krajevnih skupnosti so zadolžili, da se takoj posvetuje z izvršnim svetom občinske skupščine o gostinski in turistični ponudbi v krajevni skupnosti, o njeni kvaliteti in organizaciji. Svet krajevnih skupnosti naj se tudi sam tvorno vključi v kulturno oživljanje krajevnih skupnosti.

Posebej so se dogovorili, da bodo zahtevali strog nadzor nad prometom hkrati pa bodo zahtevali naj bi čimprej izdelali in postavili turistične table in obvestila.

Čez eno leto se bodo sestali v podobni sestavi in obravnavali izvajanje tistega, kar so se dogovorili.

Krekov trg je zastrujen, dostop do Lutkovnega gledališča pa je že pravi podvig

PROMETNA VARNOST V STAREM MESTNEM JEDRU

Mestno jedro se duši v pločevini

Vsako pomembnejše evropsko mesto je ponosno na svoje staro mestno jedro. Tega ne kaže le z lepimi besedami, pač pa predvsem s svojim odnosom do tega kulturnega in zgodovinskega spomenika. Nenehno skrbijo za njegovo obnovo, lepšanje in njegovo funkcionalnost. Tudi mi ga imamo in ponosni smo lahko na njegovo obliko, nikakor pa ne na to, kako se kaže očem nas prebivalcev Ljubljane in obiskovalcem.

Ne smemo biti krivični, vsaj preveč ne! Res je, da smo zadnja leta posvetili veliko časa pa tudi denarja načrti in smiselni obnovi starega mestnega jedra. Ta del Ljubljane vse bolj dobiva podobo, ki jo je imel in ki naj bi znanec kot priča romantičnosti in lepoti našega mesta že v njegovem nastanku. Toda! Žal je vedno prisoten ta toda!

Ne! Motijo se tisti, ki mislijo, da bomo govorili o ljubljanskem gradu, največji sramoti tega mesta. Ne, govorili bomo o nekem na videz in morebiti za marsikoga še zmeraj, obrobem problemu. Gre za izsek iz poglavja o vzdrževanju mesta. Lahko, še najlažje je obnoviti hišo, prebarvati pročelje in očistiti okolico. Toda! Kakšen je videz obnovljenih hiš po nekaj letih? Priče so neme in grozeče. Nekatere obnovljene so take, kot da jih ne bi obnovili že dalj časa. Je bil vzrok v slabem delu. Mogoče, vendar malo verjetno.

Med poglavitnimi grozečimi uničevalci so izpušni plini. Civilizacija nam je prinesla sodobno, hitro in več ali manj ekonomično (glede na »gibanje« cen goriva) prevozno sredstvo, ki pa se s svojim nastankom, še bolj pa s svojim razvojem zajeda v vse. V mesta, v naravo, v našo zavest. Ne bomo razpravljali o tem ali jih je treba odpraviti. Toda za božjo voljo izženimo jih od tam, kjer nas ogrožajo, kjer nam uničujejo kulturno in zgodovinsko dediščino, kjer uničujejo sadove našega odpovedovanja in trdega dela, kjer nam uničujejo zdravje.

Vzemimo za primer Krekov trg, nasproti ljubljanske tržnice in pred Lutkovnim gledališčem. To gledališče smo končno namestili pod streho, spodobno streho in malčkom dali prostor za zabavo.

vzgojo in razvoj. Si ob tem zadovoljno manemo roke? Ne bi si jih smeli! Kajti problem so rešili le polovično. Ta del mesta je eden izmed najbolj prometnih, onesnaženost zraka je stoodstotna, varnost otrok je na psu. V dveh letih se je dvakrat skoraj zgodilo, da bi voznik povozil otroka, ki je hotel v gledališče. Poleg tega pa se tam za gledališčem odvija trgovanje z zelenjavo z vsemi značilnostmi nezakonitega načina prekupevanja. Tu nekje je tudi zaklonišče, ki ga PIK Borinci uporabljajo za svoje skladišče, pa čeprav tega niso zapisali v nobenem varnostnem načrtu.

Se kaj? Da, še nekaj malega je! Na sredi tega je zelo lep in dragocen zgodovinski spomenik. Imenuje se Neptunov vodnjak. Kakšen je, pa si ga le oglejte, čeprav ga zaradi okupacije vozil najbrž marsikdo spregleda.

In kaj storiti! Zelo preprosto lahko najdemo rešitev, čeprav odgovorni odlašajo. Občinska skupščina Ljubljana Center je že pred leti predlagala, da bi za promet, razen dostavni, zaprli 27 ulic in trgov v starem mestnem jedru, in na ta način poskrbeli tudi za varnost pešcev in otrok. Doslej takšnega odloka še ne poznamo, kaže pa da bo v kratkem le zagledal luč dneva. Ljubljanski urbaniistični zavod je že izdelal prometno študijo, ki jo je predstavil vsem krajevnim skupnostim, zavod za družbeno planiranje pa naj bi ga 14. julija posredoval v obravnavo izvršnemu svetu mestne skupščine. In če bo vse v redu bo ta prometna študija na dnevnem redu zasedanja mestne skupščine dva dni pozneje (16. julija) in potem, upamo, da se bo kaj bistvenega vendarle spremenilo.

JURIJ POPOV

SINDIKAT O USTAVITVAH DELA

Zagotoviti odločanje o pogojih in rezultatih dela

Ob razpravah o spremembah v zakonu o združenem delu in ustavi se pojavljajo številne dileme in vprašanja, ki prav gotovo terjajo jasne in trajne odgovore. Obravnavajo življensko pomembno področje dela in življenja, in ga zato skoraj ni delavca, ki bi mogel dovoliti, da gredo spremembe teh temeljnih dokumentov mimo njega. O nekaterih izmed teh dilem smo se pogovarjali s podpredsednikom občinskega sindikalnega sveta Stanetom Zupančičem. Gre med drugim za vprašanje ustavitve dela kot oblike izražanja nezadovoljstva delavcev, ki naj bi ga na podlagi predlaganih sprememb urejali bolj sindikalno kot samopravno.

»Ob tem se seveda postavlja vprašanje, ali to ne pomeni, da se delavcem jemlje pravica, da bi svoje probleme reševali kot samoupravljanci. Ni dvoma, da imajo delavci pravico razrešiti spore drugače, če so vse institucionalizirane poti izčrpane in niso dale rezultatov. Predviden je izredni zbor, ki pa ga mora sklicati sindikat. Tako se spor iz območja samoupravljanja, ki je temeljni produkcijski odnos, seli na področje sindikalnega delovanja. Ali je to v redu, ali ne! To je dilema, ki mora imeti jasne odgovore«, pravi Stane Zupančič.

Nedvomno, je potrebno spore, ki nastajajo v delovnem okolju reševati v okviru področja, v katerem nastajajo. Gre za delovne spore in ti so po svojih značilnostih samoupravni. Torej mora poseči po reševanju teh samoupravnih instrumentarij.

»Sklic izrednega zbora je oblika reševanja sporov. Pobudo za klic naj bi dal sindikat. Dejal bi takole: sklic lahko zahteva »tudi« sindikat. Bolj smotno pa bi bilo; predvsem v krogu njegove pristojnosti, da sindikat skliče izredni članski sestanek in na njem opredeli svoja stališča do nastalih te-

žav. Pri tem bi se morali dvigniti nad zgolj mezno izražanje zahtev po večjih osebnih dohodkih. Sindikat bi moral v teh primerih vztrajati na stališču, da mora delavec čutiti in biti gospodar pogojev in rezultatov svojega dela«, je menil Stane Zupančič.

Gre še za eno vprašanje, morebiti zelo pomembno, če gradimo učinkovito družbenopolitično organizacijo, ki bo sposobna razreševati probleme in se jih pravilno lotevati: vprašanje odgovornosti!

»Res je! Če je bil sindikat pri razreševanju problema vključen po redni poti in se problem ni razširil, lahko to ocenimo kot nezaupnico. Kako bi potem lahko bil pristojen reševati probleme po drugačni poti?»

V predlogu o spremembi zakona, piše le sindikat, ne pa njegove ravni na kateri naj bi potekale poznejše pobude.

»Ne le zakon tudi statut Zveze sindikatov bi moral jasno opredeliti, kdo naj skliče izredni zbor delovnih ljudi ali izredni sestanek članov Zveze sindikatov. Mogoče je predlagatelj mislil na občinske sindikate? Pri tem je treba ločiti med problemi, ki bi jih bilo

mogoče rešiti znotraj delovne organizacije in tistimi, kjer pride do spora med delavci v OZD in družbeno politično strukturo. Mogoče bi bil v tem primeru bolj smotrno sklic zbora združenega dela občinske skupščine.

Posebno vprašanje pa je vprašanje skupnega odbora za reševanje spora.

»Postopek delovanja in pristojnosti posameznega predstavnika v tem odboru niso opredeljene. Poleg tega je vprašljivo, kakšne vrste arbiter naj bi bil tak skupni odbor. Če so pri reševanju problemov ugotovili, da jih je mogoče rešiti, potem je tu še cela vrsta instrumentov, ki jih imamo že zdaj, pa jih neradi uporabljamo. Če spora ni mogoče urediti po samoupravni poti, potem je treba ugotoviti, da so nastopile resne motnje v delovanju samopravnega mehanizma. Nadaljnji postopki pa so znani, le uporabiti jih je treba.

Znano je, da se več ali manj spontano nezadovoljstvo delavcev nabira s časom in da zatem prek svojih predstavnikov, večinoma neformalnih, posredujejo svoje zahteve in se borijo zanje.

Tu se pojavlja izredno pomembna naloga za sindikalno organizacijo. Sindikat bi moral ščititi delavca ko razrešuje probleme po izredni poti. Vsak primer razreševanja še ni hujša ali lažja oblika kršitve delovne obveznosti. Potrebno je natančno preučiti in zlasti ugotoviti ali gre za boj za uveljavitev avtentičnih interesov delavcev, oziroma za krepitev njihovega samopravnega položaja, ali pa za kaj drugega. Šele potem je treba sklopiti ali gre za kršitev ali ne. Takšno ravnanje bi delavce sililo v mezdni položaj, česar pa seveda nečemo. Tudi glede sedanjih ustavitve dela bi rekel, da prehitro pristajanje na večje plače nosi v sebi isto nevarnost – delavce tako rinemo v mezdni položaj, namesto da bi se krepila njihova temeljna ustavna pravica in dolžnost, da odločajo o pogojih in rezultatih svojega dela«, je še dejal Stane Zupančič.

Pri pripravi nove zakonodaje je treba vsekakor sirmeti k odpravi pretrganega normativizma in zagotoviti bolj preproste in praktične poti samopravnega odločanja ter natančneje razmejiti glede pristojnosti.

JURIJ POPOV

OBČINE LJUBLJANA CENTER – DOBILI SO NAGRADO OBČINE LJUBLJANA CENTER – DO

občine in Ljubljane, seveda, kako ocenjujete spremembe v tem obdobju?

»Ko sem delal v viški občini, smno imeli navado reči kolegom iz Centra: Lahko je vam, ko ste tako visoko razviti. Seveda, šteli so med najboljše v državi, imeli so asfalt, komunalno so bili lepše urejeni kot mi, imeli so sklade. A slika je postala povsem drugačna, ko sem se sam znašel v občini.

– Potem ste takoj opazili tudi drugo plat medalje?

»Spoznal sem, da je visok narodni dohodek le navidezen, saj tisti, ki ga ustvarjajo, nosijo del denarja drugam. Občina, ki ima več od zaposlenih od zunaj kot ima prebivalcev se otepa z vsakovrstnimi težavami. Težko je tudi dejstvo, da je toliko organizacij združenega dela na kupu in ne moreš imeti jasnega pregleda nad njimi. Da ne govorim o prometnih in drugih zagatah.

– Delate v stanovanjski banki. Kaj poretete o naši stanovanjski politiki?

»Cene stanovanj divjajo in vse manj je ljudi, ki lahko kupijo sta-

Slavko Korbar

novanje. Ker so zakonci v vedno manjšem številu kreditno sposobni, se zdaj pojavljajo cele družine kot varčevalci oziroma kupci.

– Ali se nam na ta način spet znižuje standard?

»Ja, ljudje se bolj zanimajo za majhna stanovanja, ker si večjih ne morejo privoščiti. No, v samem Centru pa so stanovanja sploh problem. Morali bi jih prenavljati, se bolj lotevati podstrešij in jih preurejati v stanovanja, da bi tako dvignili kvaliteto življenja v osrčju mesta.

Slavko Korbar pozna našo občino, njen blišč, njeno bedo, a hkrati pozna tudi ljudi. Kaj bi storil, če bi imel čarobno palico?

»Zmanjšal bi število sestančkov. Včasih mislim, da smo skregani s pametjo, ko meljemo stvari, ki so že stokrat premlate. Uredil bi tako, da bi bili hitri, učinkoviti na vseh področjih.

– Tudi v banki?

»Tudi. Zlasti bi se lotil papirjev, ki jih je na kupe. Le kdo jih more prebrati. Marsikaj bi se dalo poenostaviti. Pred leti sem na Norveškem opazoval, kako so znali z malo režije veliko ustvariti, ker tam ni praznega teka. Tega pa je pri nas preveč. Naš politični sistem je načeloma sicer lep, a praktično se je težko prebiti do te lepote. Vendar sem optimist. Mislim, da

se nekaj že premika na tem polju.

– Kako gledate svoje življenje pod črto?

»Z zadovoljstvom ugotavljam, da sem velikokrat pomagal ljudem, ne zaradi zasluga, ampak zaradi tega, ker sem bil na takšnih mestih, da sem jim lahko pomagal. Sodeloval sem pri razvoju

stanovanjske banke, ki so ji bili že stregli po življenju, a sem zagovarjal interes ljudi in s tem smo tudi uspeli. Sem predsednik gradbenega odbora za Kraigherjev trg in vesel sem, da je ta, končno, pod streho in v okras našemu mestu.

Pa še kaj takšnih uspehov, tovariš Slavko Korbar!

ALBINA ADAMIČ

Jože Baloh: Življenje ima prednost pred paragrafi

»Priznanje, ki sem ga prejel, ima pravzaprav zgodovinsko vrednost tudi za temeljno pravosodje v Ljubljani, ker sem prvi na ta način nagrajen človek iz pravosodja. Torej, ga jemljem kot priznanje pravosodju,« je načel pogovor Jože Baloh, predsednik Sodišča združenega dela v Ljubljani, ki je zvest roki pravice že 33 let.

Čeprav je pravi Ljubljčan, je nekaj let služboval v Mariboru in Ormožu, ker so nekoč tako narekovale potrebe domovine. Ali je to potem kakšen človek dolžnosti?

»Res je, da sem upošteval teda-

nje nujne potrebe po kadrih, vendar sem imel vedno rad svoj poklic. Danes je klic domovine najbrž nekaj nenavadnega, nedoumljivega, saj Ljubljancana ne spraviš niti na periferijo.